

τῆς καθολικῆς ἱστορίας τοῦ Ῥοτιγέρου ἀπεβίωσε, τῇ 16 Φεβρουαρίου 1831.

* *

Ὁ Κοκκινάκης εἶνε γνωστός ἐν Ἑλλάδι ἰδίως ἐκ πατριωτικῶν τινῶν ἀσμάτων υἰοθετηθέντων παρ' ὀλοκλήρου τοῦ ἔθνους καὶ ψαλλομένων ἄλλοτε κατὰ τὰς ἐσχάτας τῆς Ἑλλάδος· γνωστότερον τούτων εἶνε τὸ ἐμβατήριον «³ὦ λιγυρὸν καὶ κοπτερὸν σπαθί μου», τὸ ὁποῖον μέχρι σήμερον περιτρέχει εἰς τὸ στόμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

ΟΛΙΒΕΡ ΤΟΥΙΣΤ

Ἐκ τῶν τοῦ Καρόλου Δίκενς.

Συγγρμ. 181 σελ. 593.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

Περαιτέρω λεπτομέρειαι παρὶ τοῦ ἀξιολόγου γέροντος καὶ τῶν χρηστὰς ἐλπίδας ὑπισχυομένων νεανίσκων.

Ἦτο πολὺ ἀργὰ τὴν ἐπαύριον ὅτε ὁ Ὀλιβερ ἠγέρθη ἀπὸ ὕπνου βαθύτατον καὶ παρατεταμένον. Ἐν τῷ δωματίῳ εὕρισκετο μόνον ὁ Ἑβραῖος, ὅστις ἔψηνε καφὲν, καὶ ἐσύριττεν ἀνακινῶν αὐτὸν διὰ σιδηροῦ κοχλιαρίου. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἴστατο καὶ ἠκροᾶτο ὅταν ἐνόμιζεν ὅτι ἤκουε κάτω τὸν ἐλάχιστον θόρυβον· ὅταν δ' ἐβεβαίωτο ὅτι τὰ πάντα ἦσαν ἔτοιμα ἐξηκολούθει νὰ συρίττη καὶ νάνακινῇ τὸν καφὲν.

Καίτοι ὁ Ὀλιβερ δὲν ἐκοιμᾶτο πλέον, δὲν ἦτο ὅμως καὶ ἐντελῶς ἔξυπνος· εὕρισκετο εἰς τὴν νεκρωτικὴν ἐκείνην κατάστασιν, μεταξὺ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρευσεως, καθ' ἣν μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμικλείστους καὶ χωρὶς νὰ ἔχη συνείδησιν τῶν περὶ αὐτὸν, ὄνειρεύεται τις ἐντὸς πέντε λεπτῶν, ὅσα δὲν θὰ ὄνειρεύετο εἰς πέντε νύκτας, βαθύτατα κοιώμενος μὲ καλῶς κεκλεισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐντελῶς ἀπονειαρκωμένας τὰς αἰσθήσεις. Κατὰ τὰς τοιαύτας στιγμὰς ὁ ἄνθρωπος ἀναλογιζόμενος τὰ συμβαίνοντα ἐν τῷ νῷ αὐτοῦ, κατανοεῖ τὴν δύναμιν τῶν λειτουργιῶν του, ὅταν ἀπελευθερούμενος τῶν δεσμῶν τοῦ σώματος, ἐξορμᾷ μακρὰν τῆς γῆς, μηδαμῶς ὑπέικων εἰς τοὺς νόμους τοῦ χρόνου καὶ τοῦ χώρου.

Ἐτοιμασθέντος τοῦ καφέ, ὁ Ἑβραῖος ἀπέθηκε τὸ ἀγγεῖον κατὰ γῆς, καὶ ἔμεινεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἐν ἐνδοιασμίῳ, ὡσεὶ ἀγνοῶν τί νὰποφασίσῃ. Εἶτα ἐστράφη, ἐκύταξε τὸν Ὀλιβερ καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ὀνομαστί. Ἐκεῖνος δὲν ἀπεκρίθη καὶ ἐφάνετο ὡς εἰς βαθὺν ὕπνον βεβητισμένος. Ὁ Ἑβραῖος ἠσυχάσας ὡς πρὸς αὐτὸν, διηυθύνθη ἀθορύβως εἰς τὴν θύραν, τὴν ἐκλείσει, καὶ ἐκ τινος ἐν τῷ δαπέδῳ καταπακτῆς· ἐξήγαγε, καθ' ὅσον ἠδυνήθη νὰ διακρίνῃ ὁ Ὀλιβερ, μικρὰν πυξίδα, ἣν μετὰ προσοχῆς ἀπέθηκεν ἐπὶ τῆς τραπέζης. Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀπήστραπτον ἐν ᾧ διήγοιγε τὸ πῶμα καὶ κερετῆρι τὸ περιεχόμενον

αὐτῆς. Ἐφερε πλησίον τῆς τραπέζης παλαιὸν κάθισμα, ἐκάθησε, καὶ ἐξήγαγε τοῦ κιβωτιδίου λαμπρὸν χρυσοῦν ὠρολόγιον ἀπαστράπτον ἐξ ἀδαμάντων.

«¹Ἀχά! ἐμονολόγει ὁ Ἑβραῖος ὑψῶν τοὺς ὤμους, καὶ ἀπαισίως μειδιῶν. Ἄ, τὰ πονηρὰ μοσχομαγκόπαιδα! καὶ γενναῖα καὶ σταθερὰ ἔως τὴν τελευταίαν στιγμὴν· οὔτε τοῦ παπα ἔμπορον νὰ εἰποῦν ποῦ εἶναι ἡ κρυψώνα. Δὲν ἔμπορον νὰ *κουκουλώσου*¹ τὸν γέρο Φείγγιν. Καὶ βέβαια, τί τὸ ὄφελος εἰς αὐτούς; Μήπως αὐτὸ θὰ ἐξέντωνε τὸ σχοινὶ εἰς τὸ λαϊμὸ τους, ἢ θὰ τοὺς ἐγλύτωνεν ἀπὸ τὸ καρύδωμα;² ὄχι, ὄχι. Καλὰ παλληκάρια, καλὰ καὶ ἄξια παλληκάρια!»

Ἐν ᾧ ταπεινῇ τῇ φωνῇ ἔλεγε ταῦτα καὶ ἄλλα παραπλήσια, ὁ γέρον Ἑβραῖος ἐπανεθήκε τὸ ὠρολόγιον εἰς τὴν πυξίδα· ἐξήγαγεν ἡμίσειαν ἔτι δωδεκάδα αὐτῶν, ἅτινα μετὰ τῆς αὐτῆς ἐκστάσεως ἐθεώρει, εἶτα δακτυλίου, ψέλλια, περιδέραια, καὶ παντοσιδῆ ἄλλα κοσμήματα, πολυτιμώτατα καὶ ἄριστα ἐξεργασμένα, ὧν οὐδὲ τὸ ὄνομα κἄν εἰζευρεν ὁ Ὀλιβερ.

Ὁ Ἑβραῖος ἐπανεθήκε καὶ ταῦτα εἰς τὴν πυξίδα, ἐξ ἧς ἐξήγαγε τελευταῖον κόσμημα τοσούτω μικρὸν ὥστε ἐχώρει εἰς τὸ κοῖλον τῆς παλάμης του· φαίνεται ὅτι εἶχεν ἐγκεκαραγμένην λεπτοτάτην τινὰ ἐπιγραφὴν, διότι ὁ Ἑβραῖος τὸ ἀπέθηκεν ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ προφυλάττων αὐτὸ διὰ τῆς χειρὸς ἐθεώρησεν ἐπὶ μακρὸν προσεκτικώτατα· τέλος ὡς ἀπελπισθεὶς νάναγνώσῃ τὴν ἐπιγραφὴν, ἐπανεκλείσει τὸ κόσμημα ἐν τῇ πυξίδι καὶ ἀνακλιθεὶς ἐπὶ τῆς ἑδρας, ἐξηκολούθησε τὰς σκέψεις του.

«Τί ὠραῖον ὡς τόσον πρᾶγμα ἢ θανατικὴ ποινὴ! ἐψιθύριζεν. Οἱ νεκροὶ δὲν μετανοοῦν ποτέ! ποτὲ δὲν ἐπιστρέφουν οἱ νεκροὶ διὰ νάποκαλύψουν δυσαρέστους ἱστορίας! Τί ἀσφάλεια διὰ τὸ ἐμπόριον! Πέντε εἰς τὴν σειρὰν κρεμασμένοι, καὶ ἀνείεις νὰ μὴ ἀπομείνῃ γιὰ νὰ μοιράσῃ μὲ τὸν γέρο Φείγγιν, ἢ νὰ τα λασπώσῃ!»³

Καὶ λέγων ταῦτα ὁ Ἑβραῖος ἔστρεψε περίξ τοὺς μαῦρους καὶ σπινθηροβολοῦντας ὀφθαλμούς του, οἵτινες συνήντησαν τοὺς τοῦ Ὀλιβερ. Τὸ παιδίον ἐθεώρει αὐτὸν μετ' ἀφάνου περιεργείας· ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ κατενόησεν ὁ Ἑβραῖος ὅτι ὁ Ὀλιβερ τὸν εἶχε παρατηρήσει· ἐκλείσει θορυβῶδῶς τὸ σκέπασμα τοῦ κιβωτιδίου, καὶ ἀρπάσας ἐγχειρίδιον ἐκ τῆς τραπέζης ἠγέρθη μανιώδῃ· ἀλλ' ἔτρεμε τοσοῦτον, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ καταπεφοβισμένος Ὀλιβερ ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ ταλαντευομένην τὴν λεπίδα τοῦ ἐγχειριδίου.

«Τί εἶναι αὐτό; εἶπεν ὁ Ἑβραῖος. Διατί νὰ με παρατηρήσῃ; Δὲν ἐκοιμᾶσθαι! Τί εἶδες; Ἄποκρίσου γρήγορα, γρήγορα! ἂν θέλῃς τὴν ζωὴν σου!

1. Προδώσωσι.
2. Ἀγχόνη.
3. Νὰ προδώσῃ.

— Δὲν ἤμποροῦσα νὰ κοιμηθῶ, ἀπεκρίνατο τεταραγμένος ὁ Ὀλιβερ. Λυποῦμαι πολὺ ἂν σας ἐτάραξα, σέρ.

— Ἦσουν ἔξυπνος πρὸ μιᾶς ὥρας; ἠρώτησεν ὁ Ἑβραῖος μετ' ἀπειλητικοῦ καὶ φοβεροῦ ἤθους.

— Ὅχι, σέρ, ὄχι, εἶπεν ὁ Ὀλιβερ.

— Εἶσαι βέβαιος δι' αὐτό; ἠρώτησεν ὁ Ἑβραῖος, ἀπαίσιον βλέμμα ρίπτων ἐπὶ τοῦ παιδός.

— Ἐκοιμώμην, σέρ, ἀπεκρίνατο ζωηρῶς ὁ Ὀλιβερ, ἐκοιμώμην, πιστεύσατέ με.

— Καλά! καλά! φίλε μου, εἶπεν ὁ Ἑβραῖος, ἀναλαμβάνων ἀποτόμως τοὺς συνήθεις τρόπους του καὶ παίζων μὲ τὸ ἐγχειρίδιον προτοῦ ἀποθέσει αὐτὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὅπως δείξῃ ὅτι παιδιάς χάριν τὸ ἔλαβεν ἀνά χειρας. Ἦμην βέβαιος, φίλε μου. Ἦθελα μοναχὰ νὰ σε φοβίσω. Εἶσαι ὅμως γενναῖος, ναί, εἰς τὴν πίστιν μου, εἶσαι γενναῖος, Ὀλιβερ.» Καὶ ὁ Ἑβραῖος ἔτριβε γελῶν τὰς χειρας, ρίπτων ὅμως ἐνταῦτῳ καὶ ἀνήσυχον βλέμμα εἰς τὴν πυξίδα. «Εἶδες κἀνὲν ἀπὸ τὰ ὠραία αὐτὰ πράγματα, φίλε μου; εἶπεν ὁ Ἑβραῖος μετὰ βραχέϊαν σιγὴν, ἐπιθέτων τὰς χειρας ἐπὶ τῆς πυξίδος.

— Ναί, σέρ, ἀπεκρίνατο ὁ Ὀλιβερ.

— Ἄ! εἶπεν ὁ Ἑβραῖος ὠχρῶν. Εἶναι. . . εἶναι ἰδικά μου, Ὀλιβερ. . . εἶναι ἡ ὀλίγη περιουσία μου. . . ὅλα ὅσα ἔχω διὰ νὰ περάσω τὰς ἡμέρας τῶν γηρατειῶν μου· μὲ λέγουν φιλάργυρον, φίλε μου, μόνον φιλάργυρον. . . τίποτε ἄλλο.»

Ὁ Ὀλιβερ ἐσκέφθη ὅτι πράγματι πολὺ φιλάργυρος θὰ ἦτο ὁ γέρον, ἀφ' οὗ ἐν ᾧ εἶχε τόσα ὀρολόγια καὶ κοσμήματα, ἔζη εἰς κατοικίαν ῥυπαρὰν καὶ οἰκτροτάτην. Ἄλλ' ἐσκέφθη ὅτι πιθανῶς ἡ πρὸς τὸν Ἀπανωλαδιᾶν καὶ τὰ ἄλλα παιδιά φιλοστοργία του ἠνάγκαζεν αὐτὸν νὰ δαπανᾷ μέγα ποσὸν χρημάτων· προσεῖδεν εὐσεβάστως τὸν Ἑβραῖον καὶ ἠρώτησε δειλιῶς ἂν εἶχε τὴν ἄδειαν νὰ ἐγερθῇ.

«Βέβαια, φίλε μου, βέβαια, ἀπεκρίνατο ὁ γέρον. Ἀπ' ὀπίσω ἀπὸ τὴν πόρτα εἶναι ἓνα κανάτι μὲ νερό. Ἦγήγαινε νὰ τὸ εὔρης καὶ ἔλα νὰ σου δώσω καὶ μίαν λεκάνην, διὰ νὰ νιφθῆς, φίλε μου.»

Ὁ Ὀλιβερ ἠγέρθη, διήλθε τὸ δωμάτιον καὶ ἔκυψε διὰ νὰ λάβῃ τὴν λάγνηνον· ὅταν ἐσφάφη ἡ πυξὶς εἶχεν ἀφανισθῆ.

Μόλις ἐνίφθη καὶ ἐτακτοποίησε τὰ πάντα, κενώσας, κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἑβραίου, τὴν λεκάνην ἐκ τοῦ παραθύρου, καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἀπανωλαδιᾶς, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ παιδός, ὃν τὴν προλαβοῦσαν ἐσπέραν εἶδεν ὁ Ὀλιβερ καπνίζοντα. Ὁ Ἀπανωλαδιᾶς παρουσίασεν αὐτῷ καθ' ὅλους τοὺς τύπους τὸν σύντροφόν του κύριον Τσάρλυ Μπέιτς. Ἀκολούθως ἐκάθησαν καὶ οἱ τέσσαρες εἰς τὴν τραπέζαν· τὸ πρόγευμα συνί-

στατο ἐκ τοῦ καφέ καὶ νωπῶν ἀρτίσκων, μετὰ χοιρομηρίου, ἅτινα ὁ Ἀπανωλαδιᾶς ἐκόμισεν εἰς τὸ βάθος τοῦ πύλου του.

«Λοιπὸν, εἶπεν ὁ Ἑβραῖος ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Ἀπανωλαδιᾶν καὶ πονήρως βλέπων τὸν Ὀλιβερ· ἐλπίζω, παιδιά μου, πῶς ἐδουλέψατε καλὰ τὸ πρωί.

— Μωρ' ἔς τὰ γιομάτα, ἀπήντησεν ὁ Ἀπανωλαδιᾶς.

— Εἶχε πολὺ δουλειά, προσέθηκε ὁ Μπέιτς.

— Εἴσαπθε ἄζια παλληκάρια, εἶπεν ὁ Ἰουδαῖος· ἄς ἰδοῦμε τί ἔφερες Ἀπανωλαδιᾶ.

— Δύο πορτοφόλλια, ἀπεκρίθη ὁ νέος.

— Γιομάτα; ἠρώτησεν ὁ Ἰουδαῖος.

— Ἔτσι κ' ἔτσι, ἀπεκρίνατο ὁ Ἀπανωλαδιᾶς, ἐξάγων ἐν πράσινον καὶ ἐν ἐρυθρὸν χαρτοφυλάκιον.

— Δὲν εἶναι τόσῳ βαρεῖα, ὅσῳ ἤμποροῦσαν νὰ ἦναι, εἶπεν ὁ Ἰουδαῖος, ἀφ' οὗ ἐπιμελῶς ἐξήτασε τὸ περιερχόμενον αὐτῶν. Ἀλλὰ εἶναι κατακαίνουργα καὶ καλῆς ἐργασίας· δὲν εἶναι μὲ τέχνην ὀφτιασμένα, Ὀλιβερ;

— Βέβαια, σέρ, ἀπεκρίνατο ὁ Ὀλιβερ.

Ἡ ἀπόκρισις αὕτη ἐκίνησεν εἰς σπασμωδικὸν γέλωτα τὸν κύριον Τσάρλυ Μπέιτς, πρὸς μεγάλην ἐκπληξιν τοῦ Ὀλιβερ, ὅστις οὐδὲν ἔβλεπε τὸ γελοῖον.

«Καὶ σὺ, φίλε μου, τί ἔφερες; ἠρώτησεν ὁ Φέιγγιν τὸν Τσάρλυ Μπέιτς.

— Μανδῆλια, ἀπήντησεν ὁ κύριος Μπέιτς, καὶ ἐξήγαγε τέσσαρα μανδῆλια ἐκ τοῦ κόλπου του.

— Πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ Ἑβραῖος ἐξετάζων αὐτὰ προσεκτικώτατα, εἶναι ἀξιόλογα. Ἀλλὰ δὲν τὰ ἐμαρκάρησες καλὰ, Τσάρλυ. Πρέπει νὰ ξεφτύσης τὰς μάρκας μὲ μίαν βελόναν· θὰ δειξωμεν εἰς τὸν Ὀλιβερ πῶς νὰ ἔγανῃ τὰς μάρκας· ἔ, Ὀλιβερ; χὰ! χὰ!

— Ὅπως ἀγαπάτε, σέρ, εἶπεν ὁ Ὀλιβερ.

— Ἦθελες καὶ σὺ νὰ μου φέρῃς μανδῆλια, ὅπως ὁ Τσάρλυ Μπέιτς, ἔ, Ὀλιβερ;

— Εὐχαρίστως, σέρ, ἂν ἀγαπάτε νὰ με μάθετε, ἀπεκρίθη ὁ Ὀλιβερ.

Ὁ κύριος Μπέιτς ἔκρινε καὶ τὴν ἀπόκρισιν ταύτην τόσον ἀστείαν, ὥστε καὶ πάλιν ἀνεκάγχασεν· ἐπειδὴ δὲ ἔπινε συγχρόνως τὸν καφέ του, ὀλίγον ἔλειψε νὰ πνιγῇ ἀπὸ τοὺς γέλωτας.

«Εἶναι νόστιμη ῥεμούντα!» εἶπεν ὅταν ἤδυνήθη νὰ ὀμιλήσῃ, δικαιολογούμενος οὕτω διὰ τὴν οὐχὶ ἀβρόφρονα συμπεριφορὰν του.

Ὁ Ἀπανωλαδιᾶς οὐδὲν εἶπεν, ἀλλ' ἐθώπευσε διὰ τῆς χειρὸς τῆς κόμην τοῦ Ὀλιβερ, ἧς μέγα μέρος ἔρριψε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, καὶ παρετήρησεν ὅτι ἐντὸς μικροῦ ὁ Ὀλιβερ θὰ ἐμβῆ εἰς τὸ νόημα. Ὁ γέρον, ἰδὼν ὅτι τὸ παιδίον ἠρυθρίασεν, ἤλλαξεν ὀμιλίαν καὶ ἠρώτησεν ἂν

ἦτο πολὺς κόσμος εἰς τὴν θανατικὴν ἐκτέλεσιν, ἣ ὁποία ἐγένετο τὴν πρωτῆν. Ἡ ἐκπληξίς τοῦ Ὀλιβερ ἐδιπλασιάσθη, διότι ἐκ τῶν ἀπαντήσεων τῶν προέκυπτε προφανῶς ὅτι ἀμφότεροι οἱ παῖδες παρέστησαν εἰς ἐκτέλεσιν θανατικῆς ποινῆς, καὶ ἠπόρει πῶς εἶχον καιρὸν νὰ ἐργασθῶσι τόσῳ καλῶ.

Μετὰ τὸ πρόγευμα, ὁ ἀστεῖος γέρον καὶ οἱ δύο παῖδες ἤρχισαν νὰ παίζωσι περίεργόν τι καὶ ἀλλόκοτον λίαν παιγνίδιον. Ἴδου εἰς τί συνίστατο τοῦτο· ὁ Ἰουδαῖος ἔθηκεν εἰς ἓν τῶν θυλακίων τῶν περισκελίδων τοῦ μίαν ταμβακοθήκην, εἰς τὸ ἕτερον ἓν χαρτοφυλάκιον, εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ ἐπενδύτου τοῦ ἐν ὠρολόγιον, συνεχόμενον μετὰ χρυσῆς ἀλύσειας, ἣν ἐπέρασαν εἰς τὸν λαϊμόν του· ἐκάρφωσεν εἰς τὸ ὑποκάμισόν του καρφίδα μὲ ψευδεῖς ἀδάμαντας, ἐκόμθωσε μέχρι πώγωνος τὸ ἐνδύμα του, εἰς οὗ τὰ θυλάκια ἔθηκε τὸ μανδηλίον του καὶ τὴν θήκην τῶν διόπτρων του. Περιπάτει δὲ κατὰ μῆκος καὶ κατὰ πλάτος ἐν τῷ δωματίῳ, κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ ῥάβδον, ἀπαρραλλάκτους ὡς περιπατοῦσιν οἱ γέροντες ἐν τῇ ὁδῷ· ὅτε μὲν ἴστατο πρὸ τῆς ἐστίας, ὅτε δὲ πρὸ τῆς θύρας, ὥσει παρετῆρι τὰ ἐκθέματα τῶν ἐργαστηρίων. Ἐνίοτε ἐκύτταζε μετὰ προσοχῆς περὶ αὐτὸν, ὥσει ἐφοβεῖτο τοὺς βαλαντιοτόμους, καὶ ἔψαυε τὰ θυλάκιά του πάντα ἀλληλοδιαδόχως, ὥπως ἴδη μήπως ἀπώλεσέ τι, καὶ πάντα ταῦτα μὲ τρόπον τόσῳ κωμικὸν καὶ τόσῳ φυσικόν, ὥστε ὁ Ὀλιβερ ἐξεκαρδίσθη γελῶν. Οἱ δύο παῖδες ἠκολούθουν κατὰ πόδας αὐτὸν, καὶ ὁσάκις ἐστρέφετο, μετὰ τοσαύτης εὐκνησίας διέφευγον τὰ βλέμματά του, ὥστε ἀδύνατον καθίστατο νὰ παρακολουθήσῃ τις τὰς κινήσεις των. Ἐπὶ τέλους ὁ Ἀπανωλαδιᾶς ἐπάτησεν αὐτὸν εἰς τὸν πόδα, συγχρόνως δὲ ὁ Μπέιτς τὸν ὤθησεν ἐκ τῶν ὀπισθεν, καὶ ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ ταμβακοθήκην, χαρτοφυλάκιον, ὠρολόγιον, ἄλυσις, καρφίς, μανδηλίον, τὰ πάντα, μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς διοπτροθήκης, ἤφανίσθησαν μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος. Ἐὰν ὁ γέρον ἠσθάνετο χεῖρά τινα εἰς τι τῶν θυλακίων του, ἔλεγεν εἰς ποῖον τὴν ἠσθάνετο, καὶ τότε τὸ παιγνίδιον ἤρχιζεν ἐκ νέου.

Τὸ παιγνίδιον τοῦτο εἶχε πολλάκις ἐπαναληφθῆ, ὅτε δύο κυριαὶ ἦλθον νὰ ἴδωσι τοὺς νέους κυρίους· ἡ μία τούτων ἐκαλεῖτο Μπέττυ, ἡ δ' ἑτέρα Νάνσυ· ἡ κόμη των ἦν πυκνὴ, ἀλλ' ἀτημέλητος, τὰ δ' ὑποδήματα των ἐν κακῇ καταστάσει· κυρίως εἰπέην δὲν ἦσαν ὠραῖαι, ἀλλ' ἦσαν εὐρωστοί, ῥοδοκκίνοι, καὶ εἶχον τὸ βλέμμα αὐθαδὲς καὶ ἀποφασιστικόν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ τρόποι των ἦσαν εὐχάριστοι καὶ ἐλεύθεροι λίαν, ὁ Ὀλιβερ συνεπέρανεν ὅτι ἦσαν ἀξιαγάπητοι, καὶ ἀναμφιβόλως δὲν ἠπατάτο.

Ἡ ἐπίσκεψις διήρκεσε πολὺ· παραπονηθείσης μιᾶς τῶν νεαρῶν κυριῶν ὅτι ὁ στόμαχός της ἐ-

πάγωνεν, ἐκόμισαν οἰνοπνευματώδη ποτᾶ, καὶ ἡ συνδιάλεξις κατέστη ζωηροτέρα. Τέλος ὁ Τσάρλυ Μπέιτς παρετήρησεν ὅτι καιρὸς πλεόν ἦτο νὰ παίξωσι τὸ ζαρρέ, ὅπερ ὁ Ὀλιβερ ἐνόμισεν ὅτι ἦτο γαλλικὰ καὶ ἐσήμαινον ὅτι πρέπει νὰ φύγωσι· διότι παραχοῆμα ὁ Ἀπανωλαδιᾶς, ὁ Μπέιτς καὶ ἀμφότεραι αἱ νεάνιδες ἐσηκώθησαν ν' ἀναχωρήσωσιν, ὁ δὲ γέρον Ἑβραῖος τοῖς ἔδωκε μετὰ γενναιότητος χρήματα διὰ νὰ διασκεδάσωσιν ἔξω.

«Αὐτὴ ἡ ζωὴ δὲν εἶναι καθόλου δυσάρεστος· ἡ ὄχι, φίλε μου; ἠρώτησεν ὁ Φείγγιν. Αὐτοὶ τώρα ποῦ εἶδες θὰ μείνουν ὕλην τὴν ἡμέραν ἔξω νὰ διασκεδάζωσι.

— Ἐτελείωσαν τὴν ἐργασίαν τους, σέρ; ἠρώτησεν ὁ Ὀλιβερ.

— Ναί, εἶπεν ὁ Ἑβραῖος, ἐκτὸς ἐὰν εὐρὺν κάμμια δουλειὰ νὰ κάμουν ἔς τὸν δρόμο· τότε νὰ ἦσαι βέβαιοι δὲν τὴν ἀφίουν. Ἐχε τους τύπον καὶ ὑπογραμμὸν, φίλε μου, βλέπε τὸ παράδειγμά τους, προσέθηκέν ὁ Ἑβραῖος, συνδαυλίζων συγχρόνως τὸ πῦρ τῆς ἐστίας. Νὰ κάμνης ὅ τι σοῦ λέγουν, νὰ τοὺς ὑπακούης εἰς ὅλα καὶ πρὸ πάντων τὸν Ἀπανωλαδιᾶν. Αὐτὸς θὰ γίνῃ μεγάλος ἄνθρωπος καὶ θὰ σε μορφώσῃ καὶ σέ, ἂν ἀκολουθῆς τὸ παράδειγμά του. Φαίνεται ἔξω ἀπὸ τὴν τσέπη μου τὸ μανδηλί μου, φίλε μου; ἠρώτησε διακόπτων ἀποτόμως τὴν ὀμιλίαν του.

— Ναί, σέρ, ἀπεκρίθη ὁ Ὀλιβερ.

— Προσπάθησε νὰ το πάρης χωρὶς νὰ το καταλάβῃ, ὥπως ἔκαμναν τὰ παιδιὰ τὸ πρωτῆ, ὁποῦ ἐπαίζομεν.»

Ὁ Ὀλιβερ ἐσήκωσε διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸ βάθος τοῦ θυλακίου, ὡς εἶδε νὰ κάμνη τὴν πρωτῆν ὁ Ἀπανωλαδιᾶς, ἐν ᾧ διὰ τῆς ἑτέρας ἔσυρεν ἐλαφρὰ τὸ μανδηλίον.

«Τὸ ἐπῆρες; ἠρώτησεν ὁ Ἰουδαῖος.

— Ἴδου, σέρ, εἶπεν ὁ Ὀλιβερ δεικνύων αὐτό.

— Εἶσαι ἐξαίρετο παιδί, φίλε μου, εἶπεν ὁ ἀστεῖος γέρον, θωπεύων διὰ τῆς χειρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ Ὀλιβερ ἐν εἶδει ἐπιδοκιμασίας. Δὲν εἶδα ποτέ μου ἐπιτηδειότερο καὶ ἐξυπνότερο παιδί. Νὰ, πάρε ἓνα σελίνι διὰ τὸν κόπον σου· ἐὰν ἐξακολουθήσῃς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, θὰ γίνῃς ὁ μεγαλύτερος ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς μας. Τώρα, ἔλα νὰ σε μάθω νὰ ξεμαρκάρῃς τὰ μανδηλία.»

Λίαν ἐκπεπληγμένος ὁ Ὀλιβερ ἐβασάνιζε τὸν νοῦν αὐτοῦ νὰ ἐννοήσῃ ποῖαν σχέσιν εἶχεν ἡ χάριν ἀστειότητος ταχυδακτυλογικῆ ὑπεξαίρεσις τοῦ μανδηλίου μὲ τοὺς μεγάλους ἄνδρας· ἀλλ' ἐσκέφθη ὅτι ἕνεκα τῆς ἡλικίας του, ὁ Ἑβραῖος θὰ εἴξευρε περισσύτερα ἀπὸ αὐτόν· ἐπλησίασεν εἰς τὴν τράπεζαν καὶ μετὰ ζήλου ἠσχολήθη εἰς τὸ νέον ἔργον του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄

Ὁ Ὀλιβερ γνωρίζει κάλλιον τοὺς νέους αὐτοῦ συντρόφους καὶ προσκίταται πείραν ἀντὶ πολλοῦ. Καίτοι σύντομον τὸ κεφάλαιον τοῦτο, μεγάλην ὁμως ἐνέχει σπουδαιότητα διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἡμετέρου ἥρωος.

Ὁ Ὀλιβερ ἔμεινε πολλὰς ἡμέρας ἐν τῷ δωμάτιῳ τοῦ Ἰουδαίου, καταγινόμενος εἰς τὸ νὰ φαιρῇ τὰ σημεῖα ἐκ τῶν μανδηλίων, ἅτινα ἐν μεγίστῃ ἀφθονίᾳ εἰσήγοντο ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ νὰ μετέχη ἐνίοτε τοῦ πκιγνιδίου, ὅπερ περιεγράφωμεν, καὶ ὅπερ τακτικῶς καθ' ἐκάστην πρώταν ἐπανελάμβανον ὁ Ἑβραῖος καὶ οἱ δύο παῖδες. Μετὰ τινα καιρὸν ἤρχισε νὰ καταλαμβάνῃ αὐτὸν μεγίστη ἐπιθυμία νὰναπνεύσῃ τὸν καθαρὸν ἀέρα καὶ πολλάκις μετ' ἐπιμονῆς παρεκάλεσε τὸν γέροντα νὰ ἐπιτρέψῃ αὐτῷ νὰ ὑπάγῃ ὅπως συνεργασθῇ μετὰ τῶν νέων συντρόφων του.

Ὁ Ὀλιβερ τοσοῦτω μᾶλλον ἐπεθύμει δραστηριότατα νὰ ἐργασθῇ, καθ' ὅσον ἠδυνήθη νὰ κρίνῃ τὴν ἀμείλικτον τοῦ γέροντος Ἑβραίου αὐστηρότητα. Ὅσάκις ὁ Ἀπανωλαδιᾶς καὶ ὁ Τσάρλυ Μπέιτς ἐπέστρεφον τὴν ἐσπέραν κεναῖς ταῖς χερσὶ, ἀπηύθυνεν αὐτοῖς μακρὰς νουθεσίας περὶ τῶν ἀτοπημάτων τῆς νωθρότητος καὶ τῆς ἀεργίας, καὶ ὅπως ἐγχαράξῃ βαθύτερον εἰς τὴν μνήμην των τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ὦσιν ἐργατικοὶ καὶ δραστήριοι, ἔστελλεν αὐτοὺς νὰ κοιμηθῶσι νήστευσι. Ἄπαξ μάλιστα κατήνησε νὰ τοὺς κρημνίσῃ ἐκ τῆς κλίμακος ἄλλ' ἢ ζέσις τῶν ἐναρέτων αὐτοῦ προτροπῶν δὲν παρέφερον αὐτὸν συχνάκις μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου.

Τέλος, ὥραϊαν τινα πρώταν, ἐχορηγήθη τῷ Ὀλιβερ ἡ τοσοῦτον ποθητὴ ἄδεια ἀπὸ δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν τὰ πρὸς διόρθωσιν μανδηλίου ἐσπάνιζον, κατ' ἀναλογίαν δὲ ἠλαττοῦντο καὶ τὰ δειπνα τὰ αἷτια ταῦτα συνετέλεσαν ἴσως εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ γέροντος Ἰουδαίου ὅπως ἂν ᾗ, εἶπε τῷ Ὀλιβερ ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ καὶ ἔθεσεν αὐτὸν ὑπὸ τὴν φυλακὴν τοῦ Τσάρλυ Μπέιτς καὶ τοῦ φίλου του Ἀπανωλαδιᾶ.

Ἐξῆλθον καὶ οἱ τρεῖς ὁ Ἀπανωλαδιᾶς μὲ τὰς χειρίδας ἀνεστραμμέναις καὶ στραβὰ τὸν πῖλον, κατὰ τὸ σύνθημα ὁ κύρ Μπέιτς περιπάτει χάσκων, τὰς χεῖρας ἔχων εἰς τὰ θυλάκιά του ἐν μέσῳ τούτων ὁ Ὀλιβερ ἐσκέπετο ποῦ ἄρα γε μετέβαινον, καὶ τί εἶδους ἐργασίαν θὰ ἐδίδασκον αὐτῷ.

Ἐβάδιζον τόσον ἀμερίμωως, οἱ δὲ τρόποι των ἦσαν μᾶλλον τρόποι ἀεργων καὶ κεχνηαίων, ὥστε ὁ Ὀλιβερ ἤρχισε νὰ πιστεύῃ ὅτι ἐξῆλθον ἵνα ἀπατήσωσι τὸν γέροντα κύριον καὶ οὐχὶ ἵνα μεταβῶσι πρὸς ἐργασίαν. Ὁ Ἀπανωλαδιᾶς εἶχε τὴν κακὴν συνήθειαν νὰρπάζῃ τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τῶν ἐντυγχανόντων παιδιῶν καὶ νὰ τὸ σφενδονίζῃ εἰς τὴν πρώτην τυχοῦσαν αὐλήν ὅ

Τσάρλυ Μπέιτς ἀφ' ἐτέρου ἐφαίνετο ἀσαφεστάτας ἔχων ἰδέας περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας ἐκ τῶν ἐκθεμάτων τῶν ἐμπόρων ἤραπαζε ταχυδακτυλουργικῶς γεωμήλα καὶ κρόμμυα, ἅτινα ἔριπτεν εἰς τὰ θυλάκιά του, θυλάκια τοσοῦτον εὐρέα, ὥστε ἐνόμιζέ τις ὅτι κατεῖχον ὅλην τὴν ἐνδυμασίαν του. Ὁ Ὀλιβερ ἐθεώρει κακίστην τοιαύτην διαγωγὴν καὶ ἔτοιμος ἦτο νὰ δηλώσῃ τὴν πρόθεσίν του νὰ ἐπανεῖθῃ ὡς ἠδύνατο εἰς τὴν οἰκίαν, ὅτε ἐπέσπασε τὴν προσοχὴν του παραδοξοτάτῃ μεταβολῇ τῶν τρόπων τοῦ Ἀπανωλαδιᾶ.

Εἶχον ἐξέλθει ἐκ στενωποῦ τινός, μικρὸν ἀπεχούσης τοῦ Κλάρκενγουελ (Clarkenwell), ὅπερ κατὰ παράδοξον κατάχρησιν τῶν λέξεων ἐξακολούθοῦσι καλοῦντες ὡς πρότερον *Πρασίνην πλατεῖαν*, ὅτε ὁ Ἀπανωλαδιᾶς ἔστη ἀποτόμως, ἐπέθηκε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῶν χειλέων καὶ ἔνευσεν εἰς τοὺς συντρόφους του νὰ ὀπισθοχωρήσωσι μετὰ μεγάλης προφυλάξεως.

«Τί τρέχει; ἠρώτησεν ὁ Ὀλιβερ.

— Σιωπῇ, εἶπεν ὁ Ἀπανωλαδιᾶς· βλέπεις τὸ γεροπερίστερο ἐκεῖνο ἐμπροστὰ εἰς τὴν μύστρα τοῦ βιβλιοπωλείου;

— Τὸν γέροντα ἐκεῖνον κύριον, εἰς τὴν ἄλλην ἄκρη τοῦ δρόμου; εἶπεν ὁ Ὀλιβερ. Βέβαια τὸν βλέπω.

— Θὰ τοῦ γίνῃ ἡ δουλειά, εἶπεν ὁ Ἀπανωλαδιᾶς.

— Περίφημο κελεπούρι! προσέθηκεν ὁ Τσάρλυ Μπέιτς.

Ὁ Ὀλιβερ παρετήρει ἔκθαμβος ἀμφοτέρους, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφρασε νὰ τοὺς ἐρωτήσῃ, διότι πάραυτα αὐτοὶ ἔτρεξαν ἀκροποδητὶ καὶ ἔστησαν ὀπισθεν τοῦ γέροντος κυρίου, περὶ οὗ ὠμίλησαν. Ὁ Ὀλιβερ ἠκολούθησεν αὐτοὺς εἰς τινῶν βημάτων ἀπόστασιν, καὶ ἐν ἀμηχανίᾳ ὧν ἂν ἔπρεπε νὰ προχωρήσῃ ἢ νὰ ὀπισθοδρομήσῃ ἔστη ἀκίνητος καὶ θεωρῶν τοὺς συντρόφους του ὡς ἐνεός.

Ὁ γέροντα κύριος ἐφαίνετο πολὺ ἀξιόσεβαστος, εἶχε κεκονιαμένην τὴν κεφαλὴν καὶ χρυσὰ δίοπτρα. Ἐφερεν ἐνδυμα βαθέως πρασίνου χρώματος, οὗ τὸ περιλαίμιον ἐκ μέλαινος βελούδου, λευκάς ἀναξυρίδας καὶ ἰάβδον ἐκ καλάμου βαμβουκοῦ ὑπὸ μάλης. Εἶχε λάθει ἐν βιβλίον ἐκ τῶν ἐκτεθειμένων πρὸ τοῦ βιβλιοπωλείου, καὶ ἀνεγίνωσκεν ὀρθίως αὐτὸ μετὰ τσαούτης προσοχῆς, ὥσει εὐρίσκετο εἰς τὸ γραφεῖόν του ἐπὶ ἀναπαντικού ἐξηπλωμένος ἀνακλίντρον. Πιθανῶς μάλιστα καὶ ἐφαντάζετο τοῦτο, διότι τόσον ἦτο ἀπερροφημένος ἐκ τῆς ἀναγνώσεως, ὥστε δὲν ἔβλεπε πλέον οὔτε τὰ ἐκθέματα τοῦ βιβλιοπωλείου, οὔτε τὴν ὁδὸν, οὔτε τοὺς δύο παῖδας, οὐδ' οἶονδῆποτε ἄλλο, ἐκτὸς τοῦ βιβλίου του, ὅπερ ἀνεγίνωσκεν εὐσυνειδήτως, στρέφων τὸ φῶλον ὅταν ἐφθάνεν εἰς τὸ τέλος σελίδος τινός,

ἐπαναλαμβάνων τὴν ἀνάγνωσιν εἰς τὸν πρῶτον στίχον τῆς ἐπομένης σελίδος καὶ ἐξακολουθῶν οὕτως ἀπὸ σελίδος εἰς σελίδα μετ' αὐξήσεως ἐνδιαφέροντος.

Φαντάσθητε τὴν φρίκην καὶ τὸν τρόμον τοῦ Ὀλιβερ, ὅστις ἴστατο ὀλίγα βήματα ὀπίσθεν, μετὰ προσοχῆς παρατηρῶν τὰ συμβαίνοντα, ὅταν εἶδε τὸν Ἀπανωλαδιᾶν εἰσάγοντα τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ γέροντος κυρίου, ἐξάγοντα ἐκ τούτου ἐν μανδήλιον, ὅπερ μετεβίβασεν εἰς τὸν Τσάρλυ Μπέιτς, καὶ εἶτα μετὰ τοῦ συντρόφου του μετὰ μεγάλης ταχύτητος ἀπομακρυνομένους καὶ ἀφανιζομένους εἰς τὴν καμπὴν τῆς ὁδοῦ.

Ἐν μιᾷ στιγμῇ ὅλα τὰ μυστήρια τῶν μανδηλίων, τῶν ὥρολογίων, τῶν κοσμημάτων, καὶ αὐτῆς τῆς ὑπάρξεως τοῦ Ἰουδαίου, ἀπεκαλύφθησαν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ παιδίου. Ἐμεινε πρὸς στιγμὴν ἀκίνητος, ἐκ τοῦ τρόμου δὲ τοσοῦτον ἰσχυρῶς ἔβραζε τὸ αἷμά του, ὥστε ἐνόμιζεν ὅτι τὸν ἔρριψαν ἐντὸς καμίνου· εἶτα περίτρομος καὶ ἐν μεγάλῃ συγχύσει, ἀγνοῶν καὶ αὐτὸς τί ἐποίει, ἤρχισε νὰ τρέχῃ πάσῃ δυνάμει.

Ταῦτα πάντα ἐγένοντο ἐντὸς ἐνὸς λεπτοῦ, καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ὁ Ὀλιβερ ἤρχισε νὰ τρέχῃ, ὁ γέρον κύριος ζητήσας τὸ μανδήλιον εἰς τὸ θυλάκιόν του καὶ μὴ εὐρών αὐτὸ ἐστράφη ἀποτόμως. Ὅταν εἶδε τὸ παιδίον φεύγον οὕτω ταχέως, ἐσκέφθη κατὰ φυσικὸν λόγον ὅτι αὐτὸ τὸ ἔκλεψε· ἔτρεξε λοιπὸν πρὸς καταδιώξιν τοῦ Ὀλιβερ, χωρὶς νάφισῃ τὸ βιβλίον του, κραυγάζων παντὶ σθένει· «Πιάστε τον! κλέπτης!»

Εἰς τὰς κραυγὰς τοῦ γέροντος ἐκείνου δὲν ἐβράδυναν νὰ προστεθῶσι καὶ ἄλλαι. Ὁ Ἀπανωλαδιᾶς καὶ ὁ κύρ Μπέιτς, ὅπως μὴ ἐφελεύσασιν τρέχοντες τὴν προσοχὴν, μόλις ἔκαμψαν τὴν ὁδὸν καὶ εἰσέδυσαν πρὸς ἀσφάλειαν εἰς τὸν πρῶτον τυχόντα πλάγιον δρομίσκον. Ἀκούσαντες τὰς κραυγὰς Κλέπτης! καὶ ἰδόντες τὸν Ὀλιβερ φεύγοντα καὶ διωκόμενον, κατενόησαν ἀμέσως τί συνέβαινε, ἐξῆλθον πάραυτα εἰς τὴν ὁδὸν καὶ ὡς ἀγαθοὶ πολῖται συνέδραμον τὸν διώκοντα κραυγάζοντες πρὸς σύλληψιν τοῦ κλέπτου!

Ἡ τοιαύτη ἐφαρμογὴ τοῦ θαυμαστοῦ ἀξιώματος τῶν φιλοσόφων περὶ αὐτοσυντηρήσεως ἦν ἀγνωστος ὅλως τῷ Ὀλιβερ· ἕνεκα τῆς ἀγνοίας του αὐτῆς, αἱ κραυγαὶ τῶν δύο συντρόφων του συνετάραξαν καὶ κατεφόβισαν αὐτὸν ἔτι μᾶλλον· ἐπέσπευσε λοιπὸν τὸν δρόμον του, ἐν ᾧ ὁ γέρον κύριος καὶ οἱ δύο παῖδες ἐδίωκον κατὰ πόδας αὐτόν.

«Κλέπτης! κλέπτης!» Ἡ κραυγὴ αὕτη ἐνέχει τι τὸ μαγικόν· ὁ ἔμπορος καταλείπει τοὺς λογαριασμούς του καὶ ὁ κερραγωγὸς τὸ ἀμάξιόν του· ὁ κρεωπώλης ἀφίνει τὴν τράπεζάν του, ὁ ἀρτοποιὸς τὸν κλίβανόν του, ὁ γαλακτοπώ-

λης τὸ δοχεῖόν του, ὁ ἀχθοφόρος τὸ φορτίον του, ὁ μαθητὴς τοὺς βώλους του, ὁ ἐργάτης τοῦ δρόμου τὴν ἀξίνην του καὶ τὸ παιδίον τὴν σοβῶράν του. Πάντες ὁρμῶσιν ἀναμιξ, ἐν ἀταξίᾳ, κραυγάζοντες, ὠρυόμενοι, ἀνατρέποντες τοὺς διαβάτας εἰς τὴν καμπὴν τῶν ὁδῶν, ἐξερεθίζοντες τοὺς κύνας καὶ τρομάζοντες τὰς ὄρνιθας. Ὅδοι, πλατεῖαι, στοαί, τὰ πάντα ἀντηχοῦσι τὴν αὐτὴν κραυγὴν· «Κλέπτης! κλέπτης!» Πληθὺς φωνῶν πρυστίνονται εἰς τὴν κραυγὴν ταύτην, καὶ τὸ πλῆθος αὐξάνει εἰς πᾶσαν στροφὴν τῆς ὁδοῦ. Ἐξακολουθεῖ τὸν δρόμον του, ζυμῶνον τὸν βόρβορον, ἡ παταγοῦν ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων παράθυρα ἀνοίγονται, ἀτόικοι ἐξέρχονται τῶν οἰκιῶν των καὶ προστίθενται εἰς τὸ πλῆθος. Σύμπαν τὸ ἀκροατήριον ἀφίνει ἔρημον τὸ ὑπαιθρον θέατρον τοῦ Πολιχινέλλου καὶ ἐνοῦται μετὰ τῶν ἄλλων, ἐνισχύον διὰ τῶν κραυγῶν του τὴν φωνήν· «Κλέπτης! κλέπτης!»

«Κλέπτης! κλέπτης!» Εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἐρριζωμένον τὸ πάθος τῆς καταδιώξεως. Ταλαίπωρον παιδίον ἀσθμαῖνον, κατὰκοπον, ἡμιθανὲς ἐκ τοῦ τρόμου, ἄφθονον ἀποστάζον ἰδρώτα, ἐντίνει τὰς προσπάθειάς του ὅπως μὴ συλληφθῇ· διώκουσιν αὐτὸ κατὰ πόδας, ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὸ χωρίζον τοὺς διώκτας ἀπὸ τὸν καταδιωκόμενον διάστημα βραχύνεται, καὶ βαθμηδὸν καθ' ὅσον αἱ δυνάμεις του ἐξαντλοῦνται, διπλασιάζονται αἱ κραυγαὶ καὶ ἐπιτείνονται αἱ λοιδοραὶ. «Κλέπτης! Πιάστε τον!» ἐπιφωνοῦσι χαίροντες. Ἄ! βέβαια, πιάστε τον δι' ἀγάπην Θεοῦ, πιάστε τον, φιλανθρωπίας χάριν!

Ἐπὶ τέλους τὸν συλλαμβάνουσι. Ἐξέχον τῇ ἀληθείᾳ κατόρθωμα. Κεῖται ἐκτάδην κατὰ γῆς καὶ τὸ πλῆθος συνθεσθῆται περὶ αὐτὸν μετὰ σπουδῆς. Ὅλοι θέλουσι νὰ τον ἴδωσι.

«Παραμερίσατε!»

— Ἀφίσατέ το νάναπνεύση!

— Ὅχι δά! Δὲν ἀξίζει τὸν κόπον!

— Ποῦ εἶναι ὁ κύριος;

— Ἐδῶ εἶναι.

— Κάμετε τόπον εἰς τὸν κύριον.

— Εἶναι αὐτὸ τὸ παιδίον, κύριε;

— Ναί.»

Ὁ Ὀλιβερ ἔκειτο ἐκτάδην ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καταλασπωμένος, αἰμοπτῶν, καὶ με ἀγωνίαν καὶ θάμβος παρατηρῶν τὸ περικυκλοῦν αὐτὸν πλῆθος, ὅταν ὁ γέρον κύριος εἰσέδυσεν εἰς τὸ μέσον τοῦ κύκλου καὶ ἀπεκρίνατο εἰς τὰς ἀπειθυνηθείσας αὐτῷ ἐρωτήσεις μετ' ἀμνηχανίας.

«Ἦ! εἶπε μελιχίως, φοβοῦμαι πολὺ μήπως δὲν εἶναι αὐτό!»

— Φοβεῖται! ἠκούσθη ψιθυρισμὸς τοῦ πλῆθους· ὁ καλὸς ἄνθρωπος!

— Τὸ δυστυχισμένο παιδί! εἶπεν ὁ κύριος· εἶναι κτυπημένον.

— Ὅχι, σέρ, εἶπε χυδαῖός τις καὶ ἀγροῖκος ἀνὴρ, προχωρῶν, ἐγὼ τοῦ κατάφερα μίαν γροθιά καὶ ἔκοφα μάλιστα καὶ τὰ χέρια μου ἔς τὰ ὄντια του· ἐγὼ τὸ ἐτσάκωσα, σέρ.»

Καὶ ταῦτοχρόνως ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸν πῖλόν του καὶ ὑπεμεῖδια εὐθῆως, ἀναμένων νὰ λάβῃ κἄτι τι διὰ τὸν κόπον του. Ἄλλ' ὁ γέρων κύριος προσεῖδεν αὐτὸν μετ' ἀηδίας, καὶ παρετήρησε μετ' ἀνησυχίας τινός, ὡσεὶ ἐζήτει μέσον διὰ νὰ δραπετεύσῃ καὶ αὐτός. Καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θῆπεπειράτο νὰ το κάμῃ, προκαλῶν διὰ τούτου νέαν καταδίωξιν, ὅτε κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς στιγμὴν διέσχισε τὸ πλῆθος ἀστυνομικῆς τῆς ὑπάλληλος, τὸ τελευταῖον πάντοτε καταφθάνον πρόσωπον εἰς τὰς τοιαύτας περιστάσεις, καὶ συνέλαβε τὸν Ὀλιβερ ἀπὸ τοῦ περιλαιμίου.

«Ἐλα, ὀρθός! τῷ εἶπε τραχέως.

— Δὲν εἶμαι ἐγὼ, σέρ' ὄχι, ἀλήθεια, δὲν εἶμαι ἐγὼ· εἶναι δύο ἄλλα παιδιὰ, ἔλεγεν ὁ Ὀλιβερ δάκνων τὰς χεῖρας ἐξ ἀπελπισίας· θὰ εὐρίσκωνται κἄπου ἐδῶ κοντὰ.

— Ὡ, ὄχι! εἶναι πολὺ μακρὰ, εἶπεν ὁ ὑπάλληλος, ὅστις νομίζων ὅτι χλευάζει τὸν Ὀλιβερ, ἔλεγεν ὅμως ἀλήθειαν· διότι ὁ Ἀπανωλαδίας καὶ ὁ Γσάρλυ Μπέιτς τὸ ἔστριψαν εἰς τὴν πρώτην καμπὴν τῆς ὁδοῦ. Ἐλα, ὀρθός!

— Μὴ τον κακοποιήτε, εἶπεν ὁ γέρων κύριος μετὰ συμπαθείας.

— Καὶ ποῖος τὸν κακοποιεῖ; ἀπεκρίθη ὁ ὑπάλληλος· καὶ πρὸς ἀπόδειξιν ἴσως τῶν λόγων του ἔσχισε μέχρι τοῦ μέσου τῆς βράχως τὸ ἔνδυμα τοῦ Ὀλιβερ. Ἐλα, σὲ γνωρίζω· δὲν μοῦ τὰ πωλοῦν ἐμὲ αὐτὰ· θὰ σταθῆς ἔς τὰ πόδια σου, κρεμάλα!»

Ὁ Ὀλιβερ, ὅστις μόλις ἠδύνατο νὰ σταθῇ, κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἀνεγερθῇ, ὁ δὲ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος· βαδίζων ταχεῖ βήματι ἔσυρεν αὐτὸν ἐκ τοῦ περιλαιμίου· ὁ γέρων κύριος συνῶδευεν αὐτούς, βαδίζων παραπλεύρως τοῦ ὑπαλλήλου· πολλοὶ δ' ἐκ τοῦ πλῆθους προσεπάθουν νὰ προπεράρωσι, καὶ στρέφοντες τὴν κεφαλὴν, θεώρουν τὸν Ὀλιβερ· οἱ ἀγυῖοπαιδὲς ἐπεφώνουν ἀγαλλόμενοι καὶ ἠκολούθουν τὴν συνοδίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'

Ἐν ᾧ γίνεται λόγος περὶ τοῦ πταισματοδίκου κυρίου Φάργκ καὶ περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἀπένεμε δικαιοσύνην.

Ἡ πράξις ἐτελέσθη ἐν τῇ περιφερείᾳ γνωστοτάτου πταισματοδίκου, καὶ ἐγγύτατα τοῦ καταστήματος ἐν ᾧ οὗτος ἤδρευε. Τὸ πλῆθος λοιπὸν δὲν ἔσχε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ συνοδεύσῃ ἐπὶ μακρὸν τὸν Ὀλιβερ. Ἐν Μάττον Χιλλ ὠδήγησαν αὐτὸν ὑπὸ χαμηλὸν τινα θόλον εἰς ἀκάθαρτον αὐλὴν, κειμένην ὀπισθεν τοῦ βωμοῦ τῆς συνοπτικῆς διαδικασίας. Ἐκεῖ συνήντησαν ἀνθρῶ-

πὸν τινα μεγαλόσωμον, πυκνὰς φέροντα παραγναθίδας εἰς τὸ πρόσωπον καὶ δέσμην κλειδῶν ἀνὰ χεῖρα.

«Τί καινούριο; ἠρώτησεν οὗτος ἀμερίμνος.

— Ἐνας νέος κλέπτης, ἀπεκρίνατο ὁ ὀδηγῶν τὸν Ὀλιβερ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος.

— Σὰς ἔκλεψαν, σέρ; ἠρώτησεν ὁ κλειδοῦχος.

— Ναὶ, ἀπεκρίνατο ὁ γέρων κύριος, ἀλλὰ δὲν εἶμαι βέβαιος ἂν αὐτὸ τὸ παιδί ἦτον ὁποῦ μοῦ ἔκλεψε τὸ μανδήλιόν μου. Θὰ... θὰ προετίμων νὰ μείνῃ τὸ πρᾶγμα ἕως ἐδῶ.

— Πρέπει νὰ παρουσιασθῆτε αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐνώπιον τοῦ κυρίου πταισματοδίκου, σέρ, εἶπεν ὁ κλειδοῦχος. Ἡ αὐτοῦ ἐντιμότης θὰ ἦναι εὐκαιρὸς ὑστερον ἀπὸ ὀλίγας στιγμάς. Ἀπὸ ἐδῶ, κακοῦργε!»

Οὕτω προσεκάλει τὸν Ὀλιβερ νὰ εἰσέλθῃ εἰς μικρὸν τινα θάλαμον, οὗ ὀμιλῶν ἤνοιγε τὴν θύραν. Ἠρθεύνησαν τὸν Ὀλιβερ, δὲν εὗρον τίποτε ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἐκλείδωσαν.

Ὁ θάλαμος ἐκεῖνος ὠμοιάζε πολὺ πρὸς θολῶν τὸν ὑπόγειον, ἦτο σκοτεινόςτατος, ἢ δὲ ἀκαθαρσία του ἐνέπνεε βδελυγμίαν. Διότι ἦτο τότε πρῶτα τῆς δευτέρας, ἀπὸ δὲ τῆς ἐσπέρας τοῦ σαββάτου εἶχον φυλακισθῆ ἐν αὐτῷ ἐξ μεθυσμένων· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι λεπτομέρεια ἀσήμαντος. Ἐν τοῖς ἡμετέροις ἀστυνομικοῖς σταθμοῖς ἀνδρες καὶ γυναῖκες δι' ἐλάχιστα πταισμάτα καθιέρωνται ἀναμιξ ἐν φυλακαῖς, πρὸς ἃς παραβαλλομένη ἡ Νηουγκαίτ, ἡ φυλακὴ τῶν μεγίστων κακοῦργων, εἶναι αὐτόχρομα μέγαρον. Ὁ ἀμφιβάλλον περὶ τούτου δύναται εὐχερέστατα νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ὁρθότητα τῆς συγκρίσεως ἐνεργῶν νὰ κλεισθῇ ἐν τοιαύτῃ φυλακῇ.

Ὁ γέρων κύριος ἐφάνη ὅσον καὶ ὁ Ὀλιβερ λυπηθεὶς, ὅταν ἡ κλεῖς τοῦ δεσμοφύλακος ἐστράφη ἐν τῷ κλείθρῳ, καὶ ἔρριψε τὰ βλέμματα στένων ἐπὶ τοῦ βιβλίου, τῆς ἀθώας αἰτίας ὄλου ἐκεῖνου τοῦ κακοῦ.

«Ἡ φυσιογνωμία αὐτοῦ τοῦ παιδιοῦ ἔχει κἄτι τι, τὸ ὁποῖον μοὶ ἐμπνέει συμπάθειαν καὶ κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον, ἐσκέπτετο ὁ γέρων κύριος βηματίζων κατὰ μόνας καὶ θωπεύων σύννους τὸν πώγωνα διὰ τοῦ ἐξωφύλλου τοῦ βιβλίου. Νὰ ἦναι ἀθῶον; ὡς νὰ ὁμοιάζῃ... μὲ ποῖον τάχα νὰ ὁμοιάζῃ, εἶπεν ἰστάμενος ἀποτόμως καὶ παρατηρῶν ἀτενῶς τὸν ἀέρα. Κἄπου ἔχω ἰδεῖ ὁμοίαν φουσιογνωμίαν.»

Ἀρ' οὐ ἐπὶ τινα λεπτὰ ἐσκέφθη οὕτως ὁ γέρων κύριος, σύννους πάντοτε, εἰσῆλθεν εἰς τὸν μικρὸν ἀντιθάλαμον, εἰς ἃν ἀμέσως ἔμβαινε τις ἐκ τῆς ἀδλῆς· ἐκάθησεν εἰς μίαν γωνίαν καὶ ἀνεθεώρει κατὰ νοῦν πλῆθος φουσιογνωμιῶν, ἃς πρὸ πολλῶν ἐτῶν δὲν εἶχεν ἰδεῖ.

«Ὅχι, ἐσκέφθη ὑψῶν τὴν κεφαλὴν· θὰ ἦναι πλάσμα τῆς φαντασίας μου.»

Ἄλλὰ καὶ αὐθὺς ἐβυθίσθη εἰς τὸ πέλαγος τῶν

ἀναμνήσεών του. "Ολαι ἐκείναι αἱ μορφαί, ἃς ἐπεκλήθη, δὲν ἦτο εὐκολόν νά ἐκδιωχθῶσιν οὕτω ταχέως. Ἐπανεβλεπε φίλα καὶ ἐχθρὰ πρόσωπα, ἄλλα πρόσωπα σχεδὸν ἄγνωστα αὐτῷ, πρόσωπα δροσερῶν νεανίδων, νῦν δ' ἐρρυτιδωμένων γραιῶν· ἄλλα, ὧν δὲν ἐφοίση ὁ θάνατος, ἀλλ' ὧν ἡ μνήμη, νικῶσα τοῦτον, ἀναπαρίστη τὸ πάλαι κάλλος ἐν πάσῃ τῇ αἴγλῃ αὐτοῦ. Ἐπανεβλεπεν αὐτὰ, τοὺς λαμπροὺς ὀφθαλμοὺς των, τὰ θελκτικὰ μειδιάματα, ἅτινα ἐπιχέουσιν οὕτως εἰπεῖν ἀκτῖνας φωτὸς εἰς τὴν ψυχὴν, ἐκτὸς τοῦ ἀργιλώδους περιεκλύματος αὐτῆς· ἀναμνήσεις, αἵτινες μᾶς κίνουσι νά ὄνειροπολῶμεν τὸ αἶδιον ἐκεῖνο κάλλος, τὸ ἐπιζῶν τοῦ θανάτου, φαινότερον δὲ καὶ διαρκέστερον τοῦ ἐπιγεῖου κάλλους· πρόσωπα πλήρη γοητείας, ἅτινα μᾶς ἠρπάσθησαν, ὅπως διὰ γλυκείας λάμπους διαφωτίζωσι τὴν πρὸς τὸν οὐρανὸν ἄγουσαν ὁδόν.

Ἄλλ' ἐπὶ μηδεμιᾶς τῶν μορφῶν ἐκείνων κατάρθωσε νάνεῦρῃ ὁ γέρον κύριος τὰ χαρακτηριστικά του Ὀλιβερ. Αἱ ἀναμνήσεις, ἃς ἐπεκλήθη, προσέκαλεσαν βαθύτατον στεναγμὸν αὐτοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ κατ' εὐτυχίαν του ἦτο φύσει πολὺ ἀφρημένος, ἐπανελάβε τὴν ἀνάγνωσίν του καὶ ἐλησμόνησε τὰ ἐπίλοιπα.

Τῆς ἐκστάσεως ταύτης ἐξήγαγεν αὐτὸν ὁ δεσμοφύλαξ, ὅστις τὸν ἤγγιξεν εἰς τὸν ὄμον, παρκαλῶν αὐτὸν νά τὸν ἀκολουθήσῃ. Ἐκλείσει τότε τὸ βιβλίον του καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐν ἣ ἤδρευεν ὁ σοβαρὸς καὶ διάσημος κύριος Φάνγκ.

Τὸ ἀκροατήριον ἐκεῖνο ἔβλεπεν εἰς τὴν ὁδὸν εἰς τὸ βάλος αὐτοῦ ἐκάθητο ὁ κύριος Φάνγκ ἐπὶ ἔδρας ὑψηλῆς, πλησίον δὲ τῆς θύρας ἐπὶ μικροῦ ξυλίνου θρανίου εὐρίσκετο ὁ ταλαίπωρος Ὀλιβερ, περίτρομος ἐκ τοῦ ἐπιβλητικοῦ θεάματος, ὅπερ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ἀνειλίσσετο.

Ὁ κύριος Φάνγκ ἦν μετρίου ἀναστήματος, φαλακρός· αἱ σπάνια τρίχες τῆς κόμης του ἐκάλυπτον μόλις τὸ ὄπισθεν τοῦ κρανίου καὶ τοὺς κροτάφους· τὰ χαρακτηριστικά αὐτοῦ ἐξέφερον σκληρότητα, τὸ δὲ πρόσωπόν του ἦν ἐρυθρότατον. Ἐὰν ἦτο πραγματικῶς νηφάλιος καὶ ἐγγρατῆς, ἠδύνατο νά καταμνήσῃ τὸ πρόσωπόν του ἐπὶ δυσφημισμῶ, βέβαιος ὅτι θά κατεδικάζετο τοῦτο εἰς σπουδαίαν χρηματικὴν ἀποζημιώσιν.

Ὁ γέρον κύριος ἐχαίρετισεν αὐτὸν ὑποκλινῶς, καὶ προχωρήσας εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ δημοσίου λειτουργοῦ, εἶπεν ἐγχειρίσας αὐτῷ τὸ ἐπισκεπτήριόν του· «Τοῦτο εἶναι τὸ ὄνομα καὶ αὕτη ἡ διεύθυνσίς μου, σέρ!» εἶτα ὀπισθοχώρησε δύο ἢ τρία βήματα, περιμένων νά τῷ ἀποτείνωσι τὸν λόγον.

Συνέβη ὅμως κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ κύριος Φάνγκ νάναγινώσκῃ τὴν πρωϊνὴν ἐφημερίδα, ἐν ἣ ἐγένετο λόγος περὶ τινος ἀποφάσεως ἣν αὐτὸς ἀρτίως ἐξέδοτο. Ἡ ἐφημερίς ἐλέγ-

χουσα τὴν ἀπόφασιν ἐκείνην ἐπεκαλεῖτο δι' ἑκατοστὴν φορὰν τὴν προσοχὴν καὶ τὴν ἰδιαιτέραν ἐπίβλεψιν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ ἀστυνομικοῦ τούτου πταισματοδικοῦ. Ἡ ἀνάγνωσις αὕτη κατέστησε τὸν κύριον Φάνγκ ἐξέκαλλον· ὕψωσε μετὰ δυσαρεσκείας τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἠρώτησεν ἀποτόμως·

«Ποῖος εἴσθε ;»

Ὁ γέρον κύριος, ἐκπλαγείς ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἐρωτήσῃ, εἰδείξε διὰ τοῦ δακτύλου τὸ ἐπισκεπτήριόν του.

«Κλητῆρ! ποῖον εἶναι αὐτὸ τὸ ἄτομον; ἠρώτησεν ὁ κύριος Φάνγκ, ῥίπτων μετὰ περιφρονήσεως μακρὰν αὐτοῦ καὶ τὸ ἐπισκεπτήριον καὶ τὴν ἐφημερίδα.

— Ὀνομάζομαι, εἶπεν ὁ γέρον κύριος εὐγενῶς, ὀνομάζομαι Μπράουνλω· ἐπιτρέφατέ μοι ὅμως ὅπως καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ δημοσίου λειτουργοῦ, ὅστις, προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ νόμου, προσβάλλει δωρεὰν καὶ μηδενὸς προκληθεὶς ἀνθρώπους εὐποληήτους.»

Συγχρόνως δὲ ὁ κύριος Μπράουνλω περιέφερεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τὰ βλέμματα, ὥσει ζητῶν τινα, ἵνα ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἐρώτησίν του.

«Ἀστυνομικὴ κλητῆρ! εἶπεν ὁ κύριος Φάνγκ, διὰ τί κατηγορεῖται τὸ ἄτομον τοῦτο ;

— Δὲν ὑπάρχει καμία κατηγορία κατ' αὐτοῦ, εὐγενέστατε, ἀπεκρίνατο ὁ κλητῆρ· παρουσιάζεται ὡς μηνυτῆς τοῦ παιδίου αὐτοῦ, εὐγενέστατε.»

Τοῦτο εἴξευρε κάλλιστα ὁ εὐγενέστατος, ἐσκόπει ὅμως διὰ τῆς ἐρωτήσεώς του νά ἐξυβρίσῃ ἀτιμωρατῆ τὸν γέροντα ἐκεῖνον.

«Παρουσιάζεται λοιπὸν ὡς μηνυτῆς κατὰ τοῦ παιδίου αὐτοῦ; ἠρώτησεν ὁ κύριος Φάνγκ μετὰ περιφρονήσεως προσβλέπων τὸν κύριον Μπράουνλω ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Ἄς δώσῃ τὸν ὄρκον.

— Προτοῦ ὀρκισθῶ, ἐπεθύμουν νά εἶπω μίαν λέξιν, εἶπεν ὁ κύριος Μπράουνλω· ἐὰν δὲν παρισταμὴν μάρτυς, οὐδέποτε θά ἐπίστευον. . .

— Σιωπήσατε, κύριε, εἶπεν ὁ πταισματοδικῆς προπετῶς.

— Ὅχι, κύριε, θά ὀμιλήσω, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπράουνλω.

— Σιωπήσατε ἀμέσως, ἢ διατάσω νά σας πετάξωσιν ἐξῶ. Εἴσθε αὐθάδης, ἀναιδής! Πῶς τολμάτε νά ὀμιλήτε τοιουτοτρόπως πρὸς ἕνα δημόσιον λειτουργόν !

— Πῶς! ἀνεφώνησεν ὁ γέρον κύριος, καταπόρφυρος ἐξ ὀργῆς.

— Ὅρκισατε αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον! εἶπεν ὁ Φάνγκ πρὸς τὸν γραμματέα. Δὲν θέλω νάκούσω οὐδὲ λέξιν πλέον. Ὅρκισατέ τον.»

Ἡ ἀγανάκτησις τοῦ κυρίου Μπράουνλω εἶχε φθάσει εἰς τὸ μὴ περικιτέρω· ἀλλὰ, σκεφθεὶς ὅτι ἡ παραφορά του θά ἔβλαπτε τὸν Ὀλιβερ, ἐκρατήθη καὶ συνήνεσε νά ὀρκισθῇ παραχωρήμα.

«Τώρα, εἶπεν ὁ κύριος Φάνγκ, διὰ τί κατηγορεῖτε τὸ παιδίον αὐτό; Τί ἔχετε νὰ καταθέσητε, σέρ;

— Ἦμην πρὸ τῆς θύρας ἐνὸς βιβλιοπωλείου, ... ἤρχισε νὰ λέγῃ ὁ κύριος Μπράουνλω.

— Σιωπήσατε, σέρ! εἶπεν ὁ κύριος Φάνγκ. Ἀστυνομικὲ κλητῆρ! Ποῦ εἶναι ὁ ἀστυνομικὸς κλητῆρ; Ἐμπρός, ἄς ὀρκισθῆ. Περὶ τίνος πρόκειται, ἀστυνομικὲ κλητῆρ;

Ἐκεῖνος τότε ἐξέθηκε ταπεινῶς καὶ εὐπειθῶς, ὅτι συνέλαβε τὸ παιδίον, ὅτι ἐρευνησας οὐδὲν εὔρεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ ὅτι οὐδὲν πλέον εἴξευρεν.

«Ἐπαρχουσι μάρτυρες; ἠρώτησεν ὁ κύριος Φάνγκ.

— Ὅχι, κύριε πταισματοδίκαι,» ἀπάντησεν ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος.

Ὁ κύριος Φάνγκ ἐσιώπησεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς· εἶτα, στραφείς πρὸς τὸν κύριον Μπράουνλω, εἶπε μετὰ θυμοῦ:

«Θέλετε ἢ οὐ νὰ διατυπώσητε κατηγορίαν κατὰ τοῦ παιδίου αὐτοῦ; Ὁρκισθήτε: ἐὰν τώρα ἀρνηθῆτε νὰ παράσχητε ἀποδείξεις, θά σας τιμωρήσω δι' ἔλλειψιν σεβασμοῦ πρὸς τὰς ἀρχάς· θά σας τιμωρήσω, μὰ ...»

Μὰ ποῖον, μὰ ποῖαν, ἄγνωστον· ὁ γραμματεὺς καὶ ὁ δεσμοφυλάξ ἔβηξαν δυνατὰ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ὁ δὲ πρῶτος ἀφῆκε νὰ πέσῃ μετὰ κρότου κατὰ γῆς ὀγκωδῆς τι βιβλίον· ἀπλή τῆς τύχης σύμπτωσις, ἧς ἕνεκα δὲν ἠκούσθη τὸ τέλος τῆς φράσεως.

Καίτοι διακοπτόμενος καὶ προσβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ κυρίου Φάνγκ, ὁ κύριος Μπράουνλω προσεπάθησε νὰ φηγηθῆ τὸ συμβάν· εἶπεν ὅτι ἐκ στιγμιαίας παραφορᾶς ἔτρεξεν κατόπιν τοῦ παιδίου διότι εἶδε καὶ αὐτὸ νὰ φεύγῃ τρέχον· προσέθηκε δὲ ὅτι ἠλπίζεν, ἐν ἧ περιπτώσει ὁ πταισματοδίκης θὰ ἔκρινε τὸν Ὀλιβερ, οὐχὶ κλέπτην, ἀλλὰ συνεργὸν κλοπῆς, ὅτι θὰ ἐφέρετο πρὸς αὐτὸν μετὰ πολλῆς ἐπεισεύσεως, ἐντὸς τοῦ νόμου πάντοτε.

«Ἄλλως δὲ τὸ παιδίον αὐτὸ εἶναι πληγωμένον, εἶπε καταλήγων· καὶ φοβοῦμαι, προσέθηκε ζωηρῶς, παρατηρῶν τὸν Ὀλιβερ, πολὺ φοβοῦμαι μὴ εἶναι ἀσθενὲς, βαρῶς ἀσθενὲς.

— ὦ, βέβαια, αὐτὸ ἐννοεῖται, εἶπεν ὁ κύριος Φάνγκ μυκτηριστικῶς. Ἐμπρός, μικρὲ τυχοδιώκτα. Δὲν θέλω καμώματα ἐγὼ· δὲν πιάνον τόπον. Τὸ ὄνομά σου;»

Ὁ Ὀλιβερ προσεπάθησε νὰ ποκριθῆ, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ θρῆσθῆ λέξιν· ἦτο ὠχρὸς ὡς πτώμα καὶ τῷ ἐφάνετο ὅτι ἡ αἴθουσα ἐστροφοδινεῖτο περὶ ἑαυτοῦ.

«Τὸ ὄνομά σου, μάγκα; εἶπεν ὁ Φάνγκ μετὰ φωνῆς βροντώδους. Κλητῆρ, ποῖον εἶναι τὸ ὄνομά του;»

Οἱ λόγοι οὗτοι ἀπεινῶντο πρὸς χονδρὸν τινὰ ἀνθρώπον φέροντα ὑπενδύτην ἐκ βάρδωτοῦ

ὑφάσματος, ἰστάμενον δὲ παρὰ τὸ δρύφακτον· ἔκυψεν οὗτος πρὸς τὸν Ὀλιβερ καὶ ἐπανέλαβε τὴν ἐρώτησιν· βλέπων ὅμως ὅτι τὸ παιδίον δὲν ἦτο εἰς κατάστασιν νὰ τῷ ἀπαντήσῃ, καὶ σκεφθεὶς ὅτι περαιτέρω σιγὴ θὰ παρῳργίζε τὸν δικαστὴν καὶ ὅτι ὡς ἐκ τούτου θὰ ἐξεδίδετο αὐστηροτέρα ἀπόφασις, ἀπεκρίνατο κατὰ τύχην:

«Λέγει ὅτι καλεῖται Τὼμ Οὐάιτ, σέρ.

— Ἀρνεῖται νὰ ὀμιλήσῃ, ἔ! εἶπεν ὁ Φάνγκ· πολὺ καλὰ, πολὺ καλὰ. Ποῦ κατοικεῖ;

— Ὅπου ἤμπορεῖ, σέρ, ἀπεκρίνατο πάλιν ὁ κλητῆρ, ὡσεὶ ἐπανελάμβανεν ἀπάντησιν τοῦ Ὀλιβερ.

— Ἐχει γονεῖς; ἠρώτησεν ὁ κύριος Φάνγκ.

— Λέγει ὅτι τοὺς ἔχασεν ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας, εὐγενέστατε,» ἀπεκρίνατο ὁ κλητῆρ κατὰ τὸν αὐτὸν πάντοτε τρόπον.

Ἡ ἀνάκρισις εὐρίσκετο εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ὅτε ὁ Ὀλιβερ ἤγειρε τὴν κεφαλὴν καὶ στρέφων ἱκετευτικὰ βλέμματα περὶ αὐτὸν, ἐζήτησε δι' ἀσθενοῦς φωνῆς ἐν ποτήριον ὕδατος.

Ἄνοησῖαις καὶ ψευτοκαμώματα, εἶπεν ὁ κύριος Φάνγκ. Μὴ ζητεῖς νὰ γελᾷς ἐμένα.

— Νομίζω ὅμως ὅτι πραγματικῶς δὲν εἶναι καλὰ, ἐτόλμησε νὰ παρατηρήσῃ ὁ κλητῆρ.

— Εἰξεύρω ἐγὼ τί λέγῳ, εἶπεν ὁ κύριος Φάνγκ.

— Προσέξατε, εἶπεν ὁ γέρον κύριος πρὸς τὸν κλητῆρα, ὑψῶν ἐξ ὀρμεμφύτου τὰς χεῖρας. Θὰ πέσῃ.

— Παραμερίσατε, ἀστυνομικὲ ὑπάλληλε, ἀνεκραύγασεν ὁ Φάνγκ τραχέως. Ἄς πέσῃ ἂν ἔχῃ ὄρεξιν.»

Ὁ Ὀλιβερ ἐπωφελήθη τῆς καλοκαγάθου ταύτης ἀδείας καὶ ἔπεσε βαρῶς ἐπὶ τοῦ δαπέδου. Ἐμεινεν ἀναίσθητος· οἱ παριστάμενοι κλητῆρες προσέβλεπον ἀλλήλους, οὐδεὶς ὅμως ἐτόλμησε νὰ δράμῃ πρὸς βοήθειαν τοῦ παιδίου.

«Δὲν τὸ ἔλεγα ἐγὼ ὅτι προσποιεῖται; εἶπεν ὁ κύριος Φάνγκ, ὡσεὶ ἡ πτώσις ἐκείνη ἦν ἀπόδειξις τῶν λόγων του· ἀφήσατέ το κατὰ γῆς καὶ θὰ βαρυνθῆ ἐντὸς ὀλίγου.

— Τί ἀπόφασιν θὰ ἐκδώσητε, σέρ; ἠρώτησεν ὁ γραμματεὺς ταπεινῆ τῆ φωνῆ.

— Θὰ τον καταδικάσω συνοπτικῶς εἰς τρίμηνον φυλάκισιν, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Φάνγκ. Μὲ καταναγκαστικὴν ἐργασίαν, ἐννοεῖται. Κενώσατε τὸ ἀκροατήριον.»

Ἦδη ἤνοιγον τὴν θύραν καὶ δύο ἄνθρωποι ἠτοιμάζοντο νὰ παγαγάωσι τὸν Ὀλιβερ ἀναίσθητον εἰς τὴν φυλακὴν, ὅταν μεσόκοπός τις ἀνὴρ, καλοῦ ἐξωτερικοῦ, ἂν καὶ πτωχὸς ὡς ἐδείκνυε τὸ μαῦρον καὶ τετριμμένον ἐνδυμὰ του, εἰσώρμησεν εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὸ δρύφακτον.

«Σταθῆτε! σταθῆτε! μὴ τὸν ἀπάγητε! ἀνεφώνησεν ὁ νεοελθὼν, ἀσθμαίνων. Δι' ἀγάπην Θεοῦ, περιμενίνατε μίαν στιγμὴν!»

“Αν και οί μεγαλοφύεις ἄνδρες, οί προεδρεύοντες τῶν τοιούτων δικαστηρίων, ἐξασκοῦσιν αὐθαίρετον ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας, τῆς ὑπολήψεως, τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ζωῆς αὐτῆς τῶν ὑπηκόων τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος· ἂν καὶ ἐν τοῖς περιβάλοις τούτοις διαδραματίζονται καθημερινῶς σκηναὶ ἀποσπῶσαι τὰ δάκρυα ἀγγέλων, τὸ κοινὸν ἀποκλείεται αὐτῶν καὶ μόνον ἐκ τῶν ἐφημερίδων μανθάνει ἀτελῶς τὰ ἐν αὐτοῖς συμβαίνοντα. Οὐκ ὀλίγον λοιπὸν ὠργίσθη ὁ κύριος Φάνγκ, ἰδὼν ἕνα ἄνθρωπον ἐλθόντα ἄνευ ἀδείας καὶ μετὰ τρόπου προδιδόντος ἑλλειψίν σεβασμοῦ πρὸς τὴν δικαστικὴν ἀρχήν.

«Τί εἶναι; ποῖος εἶναι αὐτός; διώξατέ τον, ἀνεκραύγασεν ὁ κύριος Φάνγκ. Κενώσατε τὸ ἀκροατήριον.

— Θέλω νὰ δμιλήσω, εἶπεν ὁ νεοεθλὼν. Δὲν θέλω νὰ ἐξέλθω. Εἶδον τὰ πάντα. Εἶμαι ὁ βιβλιοπώλης. Ζητῶ νὰ καταθέσω ἐνόρκως. Οὐδεὶς δύναται νὰ με διώξη. Πρέπει νὰ με ἀκούσητε, κύριε Φάνγκ. Δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μοι ἀρνηθῆτε τοῦτο.»

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὠμίλει ἐν τῷ δικαιώματί του. Ἐφαίνετο ἀποφασιστικὸς καὶ ἀμετατρέπτου χαρακτῆρος· τὸ πρᾶγμα καθίστατο σοβαρὸν, καὶ πᾶσα ἀρνησις θὰ συνεπήγετο σπουδαίας συνεπειάς.

«Ὁρκίσσατε τὸ ἄτομον αὐτὸ, ὑπετονθόρυσεν ὁ Φάνγκ, ἐκὼν ἀέκων. Ἐλα, τί ἔχετε νὰ καταθέσητε;

— Ἴδου, εἶπεν ὁ βιβλιοπώλης. Εἶδον τρία παιδίον, αὐτὸ τὸ συλληφθὲν καὶ ἄλλα δύο, περιπατοῦντα εἰς τὸ ἀντίπερον μέρος τῆς ὁδοῦ, ἐν ᾧ ὁ κύριος ἀνεγίνωσκε. Τὴν κλοπὴν διέπραξεν ἐν ἀπὸ τὰ δύο ἄλλα· τὸ εἶδον με τοὺς ἰδίους μου ὀφθαλμούς, ὡς εἶδον ὁμοίως τὴν ἐκπληξίν καὶ τὴν ἀπορίαν τοῦ εὐρισκομένου ἐνώπιόν σας.»

Ταῦτα εἶπεν ὁ ἐντιμὸς βιβλιοπώλης ἀσθμαίνων, ἀλλὰ βαθμηδὸν ἠσύχασε καὶ ἠδυνήθη ἐν ἀνέσει νὰ φηγηθῆ λεπτομερῶς πῶς συνέβη ἡ κλοπή.

«Διατί δὲν ἤλθατε γρηγορώτερα; ἠρώτησεν ὁ κύριος Φάνγκ μετὰ τινὰς στιγμὰς σιωπῆς.

— Δὲν εἶχα κινῆνα διὰ νὰ φυλάξῃ τὸ κατάστημα, ἀπεκρίθη ὁ βιβλιοπώλης. «Ὅλοι ἔτρεξαν πρὸς καταδίωξίν τοῦ κλέπτου. Μόλις πρὸ πέντε λεπτῶν εὔρον ἕνα, καὶ ἀμέσως ἔτρεξα νὰ ἔλθω ἐδῶ.

— Ὁ μνηυτὴς λοιπὸν ἀνεγίνωσεν, ἢ ὄχι; ἠρώτησεν ὁ κύριος Φάνγκ μετὰ νέαν σιγὴν.

— Ναί, ἀπεκρίνατο ὁ μάρτυς, ἀνεγίνωσκε τὸ βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἀκόμη κρατεῖ εἰς χεῖρας.

— Ἄ! ἄ! τὸ βιβλίον αὐτό; εἶπεν ὁ Φάνγκ. Τὸ ἐπλήρωσε;

— Ὅχι, ἀκόμη, ἀπήντησεν ὁ βιβλιοπώλης ὑπομειδιῶν.

— Δὲν τὸ ἐσυλλογίσθη, πραγματικῶς, κα-

λέ μου ἄνθρωπε, ἀπήντησεν ἀφελῶς ὁ ἀφηρημένος γέρον.

— Ὁραῖος τῇ ἀληθείᾳ κατήγορος, καταμηνύων ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης ἐν δυστυχημένον παιδίον, εἶπεν ὁ Φάνγκ, καταβάλλων κωμικὰς προσπαθείας διὰ νὰ φανῆ συμπονῶν τὸν Ὀλιβερ. Νομίζω, σὲρ, ὅτι ἐπήρατε τὸ βιβλίον μετὰ τρόπον λίαν ἀξιόμειπτον, διὰ νὰ μὴ εἰπω τι πλέον, καὶ εἴσθε πολὺ εὐτυχῆς, διότι ὁ βιβλιοπώλης δὲν σᾶς καταμηνύει διὰ τοῦτο. Ἄς σᾶς χρησιμεύσῃ ὡς μάθημα τοῦτο, σὲρ, ἄλλως δὲν θὰ διαφύγητε τὸν πέλεκτον τοῦ νόμου. Ἄναιρῶ τὴν κατὰ τοῦ παιδίου τούτου ἐκδοθεῖσαν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν. Κενώσατε τὴν αἴθουσαν.

— Διᾶβολε! ἀνεφώνησεν ὁ γέρον κύριος, μὴ δυνάμενος νὰ συγκρατήσῃ ἐπὶ πλέον τὴν ὀργὴν του. Διᾶβολε! θέλω...

— Κενώσατε τὴν αἴθουσαν! ἀνεκραύγασεν ὁ πταισματοδίκης. Κλητῆρες, με ἀκούετε! Κενώσατε τὴν αἴθουσαν!»

Ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη, ὁ δὲ κύριος Μπράουνλω ὠδηγήθη ἔξω, κρατῶν τὸ βιβλίον εἰς τὴν μίαν χεῖρα, τὴν ῥάβδον του εἰς τὴν ἑτέραν καὶ ὑπὸ ἀκατασχέστου θυμοῦ κατεχόμενος.

Ἐφθασεν εἰς τὴν αὐλὴν, ἐκεῖ δὲ κατηνάσθη ὄλος ὁ θυμὸς του. Ὁ μικρὸς Ὀλιβερ Τουίστ ἔκειτο ἐκτάδην κατὰ γῆς· τὸ ὑποκάμισόν του ἦτο ἀνοικτὸν, τοὺς δὲ κροτάφους του εἶχον βρέξει διὰ ψυχροῦ ὕδατος· ἦτο ὠχρὸς ὡς νεκρὸς, τὰ δὲ μέλη του ἐκινουῦντο σπασμωδικῶς.

«Ταλαίπωρον παιδίον! ταλαίπωρον παιδίον! εἶπεν ὁ κύριος Μπράουνλω, κύπτων πρὸς τὸν Ὀλιβερ· ἄς τρέξῃ κἀνεὶς νὰ φέρῃ γρηγόρα μίαν ἄμαξαν!»

Ἐφερον τὴν ἄμαξαν καὶ ὁ Ὀλιβερ ἀπετέθη μετὰ προσοχῆς ἐφ' ἑνὸς τῶν προσκεφαλαίων αὐτῆς, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐτέρου ἐκάθησεν ὁ γέρον κύριος.

«Θέλετε νὰ σας συνοδεύσω; ἠρώτησεν ὁ βιβλιοπώλης.

— Βεβαίωτατα, καλέ μου φίλε, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπράουνλω. Ὀλίγον ἔλειψε νὰ σας λησμονήσω καὶ πάλιν. Κρατῶ πάντοτε ἐκεῖνο τὸ κατηραμένον βιβλίον σας. Ἀναβῆτε. Ταλαίπωρον παιδίον! Δὲν πρέπει νὰ χάνωμεν στιγμὴν.»

Ὁ βιβλιοπώλης ἐπέβη τῆς ἄμαξης καὶ ἀμέσως ἀνεχώρησεν.

**Ἐπταὶ συνέχεια.*

**Π

ΠΕΡΙ ΕΥΘΥΜΙΑΣ

(Ἐκ τῶν τοῦ Ἐσμᾶίλς περὶ χαρακτῆρος).

Ἐπάρχει λόγιον διδάσκον ὅτι πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τὰ μέγιστα συντελεῖ καὶ ἡ ἰδιοσυγκρασία, ὅπως καὶ τὰ προτερόρηματα τοῦ ἀνθρώπου. Οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ ἀλήθεια τῆς γνώμης ταύτης, βέβαιον ὅτι ἡ εὐτυχία ἐξαρτᾶται πρὸ πάντων ἐκ τῆς ὀμαλότητος τοῦ ἤθους, ἐκ τῆς ὑπομονῆς, τῆς ἀνοχῆς, τῆς ἀγκυθότητος καὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον